

Any I

Núm. 7

Barcelona, Juliol de 1913

APAREIX CADA MÈS

5 cts.

VISANTETA CARSÍ I LACASA

Caricatura per Escuder.

**OFICINA
de Instalaciones Eléctricas
— DE —
L. Benguerel Jouas**

Establecimiento especial para Reparaciones de toda clase de Aparatos

REPARACIONES

y montaje de devanados de todos sistemas, tanto para Generadores de corriente continua y alterna como para Motores de corriente continua y alterna mono y polifásica

PASEO DEL TRIUNFO, 41
(Pueblo Nuevo) **BARCELONA**

**Fábrica de Calzado
DE TODAS CLASES
DE
Eduardo Segarra**
PERFECCION & SOLIDEZ
ELEGANCIA & ECONOMÍA
Especialidad en la medida
Calle de San Ramón, núm. 25
SUCURSAL:
Conde del Asalto, 48
(frente á la fuente)
BARCELONA

**El Papel de fumar Marca
BAMBÚ**
Es el Mejor & Más Fino y más
Aromático
FABRICANTE
R. Abad Santonja
XXXXXX ALCOY XXXXX

Vicente Alexandre

Talleres de Construcción y Reparación

DINAMOS-MOTORES

y de toda clase de maquinaria eléctrica
Fábrica de aparatos para alumbrado

MONTAJE, REPARACIÓN Y
CONSERVACIÓN Á TIPO FIJO
DE MOTORES Y DINAMOS

*Instalaciones eléctricas, motores,
dinamos, luz, timbres, pararrayos,
teléfonos y todo lo concerniente al
ramo de ELECTRICIDAD.*

**ESTUDIOS y PRESUPUESTOS
TALLERES Y DESPACHO**

Lancaster 10, bajos.-Barcelona

Demaneu sempre

els llapis de la famosa marca

Conté á París

(INVÉNTOR DELS LLAPIS)

Son sinse ducte ningú la millor classe

De venta en les principals papereries, articles d'escriptori i dibuix.

Representant General pera Espanya i Portugal

Eliseo Deu

Bonavista, 28, (Gracia) Barcelona.

LUIS AMAT Y MONRAS

Comisionista y Representante

Maquinaria-Electricidad.—Bombas y compresores Weise y Monski.
—Máquinas vapor-motores á gas y eléctricos-calderas-gasógenos-prensas.—Máquinas útiles-accesorios para máquinas, etc., etc.

Claris, 34, 3.º, 1.ª.—Barcelona

JOVENTUT VALENCIANISTA

Redacció y Administració
Passeig Sant Joan, 26

Director: RICARDO CÀRSI

DIPÒSIT: MIQUEL ALLUÉ
carrer Cabras, 7

Serán responsables dels treballs que's publiquen, llurs autors
No's tornen els originals encara que no's publiquen

Número solt: 5 centims
Atrassat: doble preu

SUMARI

El despertar de Valencia per Tushima.—Notes d'una excursió á Morella, per Dr. Carles Sarthou
—Impresions del primer viatge aero, per Ricardo Carsi.—La caricatura de huí.—Gacetilles.

El despertar de Valencia

A la Lleal Joventut

No mos cap ningun ducte, de que tota la joventut valenciana, *lleal y serena*, vorá en simpatia, la campanya que venim sostenint desde nostre periòdic per el resurgiment de nostra regió.

Es tan ample el tema y entorna problemes tan diversos, que huí sols parlarem d'un, el del llamament a la palestra de la gent jove, pero no vollem dir jove tan sols en el sentit dels anys, sinó també del cor; esta, es una nota simpática sempre i revela en fi, un ansia de *desempantanarse* en ajuda de personnes que no han fracasat.

Veem mes encara en eixe llamament, veem la ventaja d'estimular als jovens *verges d'amvisions de cor noble i pur*, i excents en particular de tota *ansia de representació* qu'a lo millor solen ser com eixes figuretes de pesebre, de *fanc y colorets* qu'una vegada perduts se veu que sols foren fets pera distracció d'insentes criatures.

Els catalans han arribat a formar

una regió forta per sa *disiplina en primer lloc* i despues, avivant i fomentant els sentiments regionals de sons intelectuals i en general de la gent jove. *El parlar sempre en català*, la divulgació de la historia de Catalunya i la ponderació de sa mentalitat, han sigut instruments posats al servici del regionalisme.

El despertar de Valencia, tenim que iniciar-lo millorant l'éтика del poble i avivant el amor regional, sinse tal requisits no es possible intentar res, mos faltaría el apoyo moral i material que necesiten obres d'esta especie pera tindre forsa.

L'obra no es d'un dia, es de tots els dies, convé modificar l'éтика popular, deixant certs derroters anti-cuats y gastats.

L'obra lenta y perseverant, será menos relumbrona si se vol pero de resultats mes positius que la que persiguen quatre locos *famolencs de nom y exsivisió*.

En estos trances sempre mos recorda lo que mos dia un amic: qui se pase el temps tirant pedres a la lluna, no conseguirá tocar en el blanc, está masa alta pera el infelís que ú intente, pero si podrá sentar la plassa de *tonto*; lo mateix diem nosaltres als

que s'entretenen tiranmos pedraes, estem masa *alts* pera que mos arriben, per molt que baixarem i per molt que s'elevaren estos, may podrien posarse a nostre nivell, per lo rastrers i per lo indiges que son.

I á cuants han sentit temors per nostre *valencianisme* sols els direm, qu'este, ni es *sospejos* ni es *reprotable*. Tenim donades en mil ocasions i donarém sempre que convin guen probes d'amor ilimitat a la *patria gran*.

TUSHIMA

Impresió**Notes d'una excursió á Morella**

Es mitja nit y 'm trobe, tót sol, en la alta plaça d'una ciutat ador mida.

La lluna plena, la hermosa lluna de Valencia, mal velá per ténues boirines, allumena los gòtics fenestrals d'una antiga iglesia que á la plaça ofreix ses portes afiligranaes.

A ma dreta, una creu de pedra obri ses brasos damunt d'una columna. A la esquerra, els sigrers sentenaris del calvari, asomen agegantats per l'hombra, per raere d'una tapia mitj enrunada. Mes allá del temple y coronant un penyó envoltat de singles, s'alsa 'l castell cuaus murs al mogebers orgullosos resistiren l'em bestida dels homens, mes no l'accio constant del temps.

Alla sobte 'ls meus peus, l'emicidi d'un vell caseriu s'abraça indolent al talús de la muntanya, occultant baix els eixits alers de les teulaes, els resplandors dels fanals d'alguna capelleta.

Tot dorm ab magestática poesia. El silensi casi imponent, sols els meus pasos l'alteren. Hasta les serres del Maestrat que per tot arreu, em rodegen, semblen un mon desert.

***

L'automobil em portá á Morella ya de nit. Domprés d'una muntá interminable, entre nubols de pols blanca de la carretera, entrá, per fí fatigós en el *garage* apenes atravesar la muralla per el portal de San Mateu.

No pugui resistir la tentació de curiosegar l'històrica ciutat, de antiquísima fundació, evocadora de mil recorts i poetisá, ara per la lluna d'istiu.

Putji per els carrers-escales que conduigen á lo mes alt del caseriu. Pasí front á la posá cuals cambres abixaren á Benedicte XIII (el papa Pere de Lluna, qui obstinat com bon aragonés, desafiá en sa ancianitat la tempesta del Cisma que bramá furiosa sobre sa testá coroná).

He vist, per tot arreu, palaus que baix aleuos atrevits lluixen ventanals morunos y en ses portes escuts nobiliaris gravats en les dovelles. Sens detindrem, crehue 'l mercat, típic carreró eixamplat per soportals y portges sobre les cases, i per fí, ya molt tart he vengut á lo mes alt del poblat, casi al peu de les fortificacions en la mateixa replaça de l'Arciprestal, ont arreila ses fonaments lo magestuós edifici romanic-ojival, (cuals bóvedes un jorn memorable, alberjan á un pontífex, un rey y un Sant dominico valenciá).

La ciutat polític-religiosa del segle XIV que intervingué en lo esmentat Cisma d'Occident; la ciutat guerrera dels murs i les torres que en la pasada centuria fou teatre de mil episodis admirats per tots los pobles; la que atroná al Maestrat, fent Cabrera alart de poderiu,—enrojant ab sanc l'aigua del riu y allumenant la serra ab llamaraes de foc de canó—. La que ans se rebelá contra'l francés invasor, i la que alçá bandera contra esta regió dels agermanats... la invicta Morella, gau á mes plantes dormida, cual inocent giqueta en lo bresol.

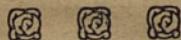
Les campanes del gotic campanar,

sebellen mudes. Tota una colla d'estatues de pedra, á la falaguera llum del astre nocturn, remeden gegants encantats dintre l'hornacina de les portalaes. Les guerres hostes del castell ya no alenen. Els carrers estan deserts. Ni una veu, ni el mes tenué roido trenca'l cilensi. I m'imaginació exaltá 'm transporta á temps migovals ó á un pais d'encantaments y fades.

¡Morella!... Fidelísima y prudent ciutat del Maestrat: sultana de la serra; somni de poesía..... ¡dorm!..... ¡dorm tranquila!.... ¡dorm!.....

DR. CARLES SARTHOU CARRERES
De la Reyal Acadèmia de l'Història

Burriana y Juliol 1913.

Impresions del primer viatje aereo

Ma desditjada afició á la vida del sport i als exercicis violents, m'ha jugat tan males passades qu'ami mateix m'estranya, com he eixit en vida en algu d'ells.

Un dia es en el mar, atre es en

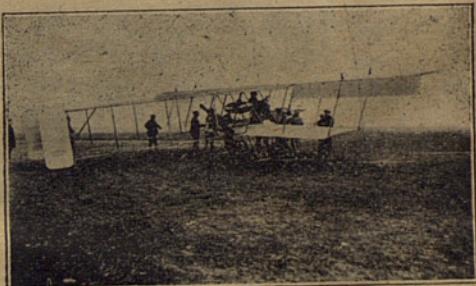

una moto, cuant no cassant, i per ultim un, que be puc dir que vixc per una casolitat i que m'ocurri com sa-

ben nostres lectors, al aterrissar el *biplano* que tripulaba, cuant fa dos mesos me metriculi, en l'escola de Buc, pera obtindre el titul de *Pilot* aviador.

**

Un dia de camp, en el que se trovabem reunits uns cuants paisans entusiastes de les glories de nostra terra en ú d'eixos poblets que tan graciosament salpiquen la montanya catalana,

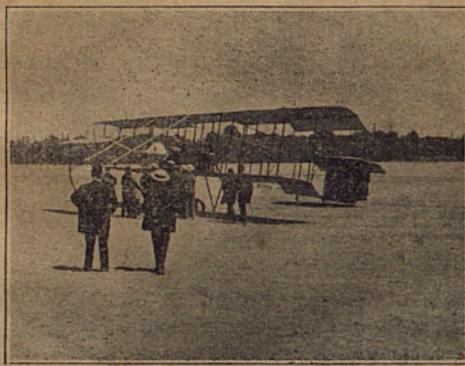

verem passar per damunt nostre, eixa *au* mecànica, maravellosa creació del geni del home, ¿perque, diquerem tots á una, no te qu'haber un valencià qu'encara qu'arriescant sa vida posará el nom de Valencia, ahon sempre había estat al *front* del progrés i de la civilisació: despues d'un moment de silenci, diguí yo, si algu m'ajuda á sufragar els gastos qu'ocasionen els estudis, pronte tindrem un aviador, ¿qui es el que tan noblement se brinda? respongueren els de més, yo mateix, entonces, aquells amics, s'alsaren i donanme un coral abras, me digueren, poc podem fer, nostra posició, no mos permitix grans dipendis, pero en lo que pugam ohufarem: als pocs dies, m'encontraba camí de Paris, pera cumplir en ma promesa.

**

Una vegada matriculat en les oficines de Paris, me traslade al *aerodromo*, extasiat, contemplé aquell camp inmens, en el qu'el sol, cau aquell dia com si fora plom fundit damunt nostre, la tranquilitat, es completa, i sols se veu trucá de tant en tant, per algun monoplà que passa

tocant els nubols, ¡son els dissipuls aventajats, que comensen á dominar els aires...! de pronte, veg qu'avensa capa ahon om snosaltres, un *Bipla*, es el que te que putjar V. á fer les practiques, me diu el ingenier que

m'acompanya. yo, sent que mon *cor* llatix mes depresa, i me crec qu'este se troba lligat per algo misterios, en aquell motor, que dins de breus moments serà duenyo de ma vida.

***

Dispenseume, benvolguts lectors, mes no puc resistir á la tentació, de contarbos les emocions que sentí, les observacions que fui, i el encant qu' experimentí en mon primer vol.

En primer terme, m'encontraba algo impresionat, cosa que se conseguí facilment.

Si se vos diguera de pronte: Pugeu áixe aereoplá i parti confiat: els obstáculs naturals i els creats per els homens, no serán res cuant s'evolucionen en la calma de la naturalesa; vacilarieu tal vegada. No se sap lo que pot ocurri, i confese que la partida d'aquell primer viatje m'impressioná algo.

¿Que faré? me dí als pocs minuts d'encontrarme en l'admosfera i sols en un companyero, no contant mes qu'en la pericia d'aquell home, en la estabilitat del aparato i sobretot, en la regularitat d'aquell motoret, duenyo nostre, i cor bondadós que disposaba de nostres vides.... Hasta ara, tot martja be. La terra es plana i la na-

turalesa se porta en nosaltres del millor modo...

Mentre me feia estes refleccions, els abres creixien d'una manera sorprendent; els ausells que trovabem, gillaben i futjien espantats al acostar-mos á ells.

¡I aquells abres de quaranta metros d'altura cada moment s'encontraben mes á la vora!

¡Bah! me diguí, d'algo ya que morir! Pero els abres, un poblet i el ferrocarril foren salvats.

Virarem, i regresarem al punt de partida; el aparato mos había portat en marcha triomfal...

Al dia siguiente ferem dos o tres vols mes i en el ultim d'aquell matí, al que anahem a aterrissar, despues d'una excursió magnífica, pará de pronte el motor, el *cor* aquell deixá de llatir i com *au* cuant cau ferida per l'escopeta del cassador, caigué el atra *au* mecánica jel orgull de predomini del home era vensut per una nimietat com ues moltes vegades; huí era per una valvuleta que deixaba de funcionar!. Com qu'ens encontrabem prop de terra (uns trenta metros) no poderem fer obedir el equilibrador i no podense elevar de nou, el aparato caigué i junt en ell nosaltres, yo recibí mes contusions que me feren perdre per unes hores

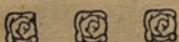

els sentits; al meu companyero l'ocurría igual i al tornar en si ens trobarem rodejats d'unes cuantes perso-

nes que solícites mos atenien; un sol llímpit y seré, illuminaba aquell firmament, i una brisa suau, vingué a refrescar nostres febroses fronts, entonces pensí en el perill an había estat, en lo prop qu' había tingut la mort. ¡Morir!... tindre que morir tan jove!...

M' entrá un abatiment tan gran que volgí plorar i no puguí... m' enrecordí de ma mare la pobra velleta que no se cansa mai de resar per sons fills, i el recort aquell, el recort d' aquell carinyo tan magestuos me feu compendre en un moment el gran sublim qu' atquerix tot aquell poble en que sons fills saben sobreposar a tot *amor*, el de la *Patria* i el de la *Ciencia*.

Ricard Courcier

La caricatura de hui

Visanteta Carsí i Lacasa. Culta i delicada poetisa, sons treballs lliteraris, son ben coneguts i admirats per la dona llevantina. Enamorada de la terra que la veu naixer, tremola de ditja sempre que d'ella escriu ó mos parla, cor sensible i sentiments caritatius, fan que son tracte mos cauti-ve i mos encante.

Gacetilles

L'Aplec de la Sardana

A principi del mes passat, forem galanament invitats per la comisió

organisadora del *Aplec de la Sardana*, á la festa que dita entitat be celebrant d'uns cuants anys en aquesta part, en la montanya de Vallvidrera en tan bon acert com excit.

Prestaren sa cooperació, infinitat d'entitats regionalistes portant la majoria sons estandarts i senyeres.

Nosaltres passarem un dia felis, i no podem parlarne mai, sinse que nostres llabis no prenguen un sonriure falaguer.

Centre Regional Valencià

El diumenge dia 13 del corrent mes, celebrá dita entitat, una festa benèfica en el Parc Güell, la falta d' espai, ens priva hui de fer una reseña com nosaltres desitjem i la mateixa es mereix, en el proxim número ufarem.

Nostre Periodic

Causes imprevistes i agenes á nostra voluntat, ens han obligat á reduir les pàgines de texc, aixió no vol dir mai, que decaigam en nostre anim, estem, ahon em estat sempre, i defendrem en mes entusiasme si cap, el bell ideal qu'ens inspirá, el donar á la llum pública aquesta revista, la que te'l honor d'haber sigut la primera que s'ha escrit en valencià fora de *nuestra regió*, i nostre goig es mes gran encara, al vero fet, en l'hermosa capital del principat català.

MIKASSA.

**Pous
ARTESIANS**

Alumbraments d'aigües per diversos sistemes. Estudis é investigacions subterranyes per sondejos. Mines, cimentació de pons y grans fàbriques. Hinca de tornillos Michel y quants treballs se relacionen en estes especialitats.

Josep Carsí y fills

Passeig de Sant Joan, 26

BARCELONA

Carvajal

Sellos de correos
para colecciones

Compra * Venta * Cambio

Rambla del Centro, 30

— BARCELONA —

Agencia d' acarrejos

Transports de tota classe de mercancies

Miquel Argemí

Carrer de Badia, 12

Barcelona (Gracia)

IMPRENTA

Revistas, Catálogos,

Notas de Precios

Trabajos para el
Comercio, Industria y Banca

— FÁBRICA —
DE
LIBROS RAYADOS

OBJETOS DE ESCRITORIO

R. GILABERT

Durán y Bas, 5 y 5 bis

— BARCELONA —